

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.173 din 11.06.2019 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr.D506 din 11.06.2019,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, urmărindu-se, printre altele, stabilirea mai precisă a sensului unor expresii, prevederea posibilității desemnării drept persoană care să asigure creșterea și îngrijirea copilului, pe lângă rudele până la gradul IV și a altor persoane față de care acesta a dezvoltat relații de atașament sau s-a bucurat de viața de familie, redefinirea serviciilor de tip rezidențial, precum și instituirea unei indemnizații lunare de sprijin, în cuantum de 0,8 ISR, pentru familia sau persoana care a primit în plasament sau este tutore al unui copil, pe perioada în care asigură creșterea și îngrijirea copilului.

Prin conținutul său normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1)

din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. La partea introductivă a **art.I**, pentru o completă și corectă informare, expresia „Monitorul Oficial Partea I nr.159 din 05 martie 2014” se va reda sub forma „Monitorul Oficial **al României**, Partea I nr.159 din **5** martie 2014”.

3. La **art.I pct.1** referitor la textul preconizat pentru **art.3 lit.d)**, întrucât sintagma „în condițiile legislației privind azilul în România” are un caracter prea general, în acord cu normele de tehnică legislativă, este necesară identificarea actelor normative vizate.

Observația este valabilă în mod corespunzător pentru toate situațiile similare.

4. La **pct.2** referitor la textele preconizate pentru **art.4 lit.c) și d)**, întrucât conjuncția „sau” este o conjuncție disjunctivă cu nuanță copulativă, care nu presupune excluderea unuia dintre termenii subiectului multiplu, verbul „a menținut” va fi redat la numărul plural, „**au** menținut”.

5. La **pct.3** referitor la textul preconizat pentru **art.4 lit.h)** este redată definiția expresiei „*rețeaua socială a copilului*”, cu toate că această expresie mai este folosită doar o singură dată în cuprinsul proiectului - în textul propus pentru art.105 alin.(1) -, nejustificându-se utilitatea acesteia. Potrivit normelor de tehnică legislativă, într-un act normativ sunt prevăzute definiții pentru termeni și expresii care sunt folosite de mai multe ori în cuprinsul acestuia și au alt înțeles decât cel obișnuit.

De altfel, în textul art.105 alin.(1) este reluată o parte din definiția preconizată pentru „*rețeaua socială a copilului*”.

Prin urmare, propunem eliminarea acestei definiții și reformularea **art.105 alin.(1)**, astfel:

„(1) Persoana desemnată conform art.104 alin.(2) trebuie să facă parte din familia extinsă sau **dintre rudele, altele decât cele până la gradul al III-lea inclusiv, afinii, cunoștințele sau prietenii familiei ori ai familiei extinse a copilului** față de care acesta a dezvoltat relații de atașament sau alături de care s-a bucurat de viața de familie, să aibă minimum 18 ani și să îndeplinească condițiile materiale și garanțiile morale necesare creșterii și îngrijirii unui copil.”

Drept consecință, pct.3 se va elimina, iar punctele subsecvente ale art.I se vor renumerota.

6. La **pct.7**, pentru respectarea uzanțelor în redactarea actelor normative, partea dispozitivă va debuta astfel:

„7. **Alineatul (2) al articolului 28** se modifică...”.

7. La **pct.8** referitor la textul preconizat pentru **art.41 alin.(2)**, pentru evitarea exprimării pleonastice, expresia „în termen de maximum 24 de ore” se va înlocui prin „în termen de 24 de ore”.

Observația este valabilă în mod corespunzător pentru toate situațiile similare.

8. La **pct.9** referitor la textul preconizat pentru **art.55 alin.(4)**, pentru o exprimare corectă (a se vedea expresia pleonastică „acord favorabil”), precum și pentru corelare cu textul propus pentru art.55¹ alin.(2) propunem următoarea redactare:

„(4) La încetarea măsurii de protecție specială, tinerii aflați în situațiile prevăzute la alin.(2) și alin.(3) **își pot da acordul** cu privire la monitorizarea situației **lor** după încetarea măsurii de protecție specială, acordul fiind exprimat în scris în fața comisiei pentru protecția copilului, **cu declararea adresei sau a localității la/în care va locui.**”

9. La **pct.10** referitor la textul preconizat pentru **art.55¹ alin.(1)**, pentru claritatea normei, este necesară schimbarea topicii și folosirea unei terminologii adecvate, urmând ca dispoziția să fie reformulată astfel:

„Art.55¹ - (1) **În ultimul an în care** tinerii prevăzuți la art.55 alin.(2) și (3) **se află în sistemul de protecție specială**, Direcția generală de asistență socială și protecția copilului are obligația de **a-i sprijini** în căutarea unui loc de muncă și a unui loc de cazare”.

La **alin.(2) și (3)**, pentru precizia normei și având în vedere textul propus pentru art.55 alin.(4) referitor la exprimarea acordului referitor la monitorizare, după expresia „declară că va locui” se va introduce sintagma „**cu prilejul exprimării acordului prevăzut la art.55 alin.(4)**”.

10. La **pct.12**, partea dispozitivă va avea următoarea formulare:

„12. La articolul 60, **după litera e)** se introduce o nouă literă, lit.f), cu următorul cuprins:” .

11. La **pct.14**, deoarece, în actuala redactare, textul preconizat pentru **art.64 alin.(2)** este neclar, în special în ceea ce privește sintagma „se poate dispune plasamentul într-un serviciu de tip rezidențial pentru copilul cu vârsta între 3 ani și 7 ani neîmpliniți, pentru care nu poate fi asigurat accesul la servicii de abilitare-

reabilitare în alte tipuri de servicii”, propunem revederea acestuia, urmând a fi eliminată și repetiția termenului „servicii”.

12. Textul preconizat pentru **art.73 alin.(3¹)**, cuprins la **pct.17**, vizează stabilirea interdicției de mutare a copilului dintr-un serviciu de tip familial într-un serviciu de tip rezidențial în situația constatării necesității modificării măsurii de protecție specială însă, potrivit alin.(3) al art.73, modificarea măsurii se dispune de instanța judecătorească. Precizăm că o asemenea interdicție nu poate fi stabilită pentru instanță, care va decide plasamentul copilului în tipul de serviciu de protecție pe care îl consideră adecvat la momentul prezentării cauzei, cu respectarea principiul interesului superior al copilului (a se vedea art.2 alin.(4) din actul de bază).

În altă ordine de idei, dacă din raportul potrivit art.73 alin.(2) rezultă că măsura de protecție socială de care beneficiază copilul la acel moment, într-un serviciu de tip familial, pune în pericol dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială a copilului și nu i se mai asigură o îngrijire adecvată, aceasta ar trebui să fie schimbată de îndată cu cea mai potrivită măsură disponibilă pentru copil la momentul respectiv, dând prioritate serviciilor de tip familial, dacă acestea există.

Prin urmare, este necesară revederea textului.

13. Având în vedere că normele propuse prin intervențiile legislative asupra art. 77 – 79, de la **pct. 20 -23**, cuprind dispoziții referitoare la **copiii solicitanți de azil**, este necesară modificarea în consecință și a **titlului Capitolului IV**.

14. La **pct.20** referitor la textul preconizat pentru **art.77 alin.(3) teza I**, pentru corelare cu textul propus pentru alin.(1) și pentru o corectă exprimare în context, expresia „a drepturilor copilului” se va înlocui prin expresia „a **intereselor** copilului”.

Totodată, pentru evitarea dubiilor în interpretare, este necesar a se clarifica ce se înțelege prin „asistarea” solicitantului de azil minor, în ce drepturi și obligații constă aceasta și care este legătura cu instituția „**asistării**” din dreptul procesual civil - a se vedea art.13 alin.(2) și art.57 alin.(2) din Codul de procedură civilă -, cu atât mai mult cu cât, la art.1086 din Codul de procedură civilă, este prevăzută instituția **curatei speciale** – „În situațiile în care **reprezentarea ori asistarea străinului lipsit de capacitate sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu a fost asigurată conform legii sale naționale**, iar din această cauză judecata procesului întârzie, instanța îi va putea numi în mod provizoriu un **curator special**”.

La **teza a II-a**, propunem reconsiderarea normei, deoarece este puțin probabil ca reprezentantul român să mai aibă competență de a-l asista pe copil în afara jurisdicției teritoriale a statului nostru, ulterior dobândirii unei forme de protecție internațională.

15. La **pct.21**, semnalăm că norma prin care se stabilește termenul în care trebuie aprobat ordinul comun al ministrului afacerilor interne și al ministrului muncii și justiției sociale reprezintă o dispoziție de sine-stătătoare, care nu se poate integra în actul normativ de bază. Pentru acest motiv, din textul propus pentru **art.77 alin.(3¹)** trebuie eliminată expresia „în termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I”, urmând ca stabilirea respectivului termen să facă obiectul unui articol distinct al proiectului, marcat ca art.V, cu următorul cuprins:

„**Art.V.** - Ordinul comun al ministrului afacerilor interne și al ministrului muncii și justiției sociale prevăzut la art.77 alin.(3¹) din Legea nr.272/2004, cu modificările și completările ulterioare, se aprobă în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

Pe cale de consecință, articolele subsecvente trebuie renumerotate.

16. La **pct.22** referitor la textul preconizat pentru **art.78 alin.(2)**, pentru precizia normei, după termenul „Copiii” se va introduce expresia „prevăzuți la alin.(1)”.

17. La **pct.31** referitor la textul preconizat pentru **art.123 alin.(3)**, întrucât accepțiunea comună a cuvântului „apartament” nu poate fi folosită în acest context, pentru o exprimare adecvată unui act normativ, termenul „apartamentele” se va înlocui prin expresia „apartamentele de tip familial”.

Observația este valabilă în mod corespunzător pentru **alin.(5)** și pentru toate situațiile similare.

La **alin.(4)**, pentru claritatea normei, **teza a II-a** se va reformula astfel: „În situații **excepționale**, numărul copiilor poate fi de maximum 16, cu respectarea exigențelor minimale, dar numai pe durata **existenței** situației excepționale”.

În textul propus pentru **alin.(6)**, pentru utilizarea limbajului juridic consacrat, sintagma „menționate la alin.(8)” se va reda sub forma „**prevăzute** la alin.(8)”, observație aplicabilă pentru toate situațiile asemănătoare.

La **alin.(7)**, pentru o corectă exprimare, sintagma „până la maximum 2 ani” se va înlocui prin sintagma „**pentru o durată de până** la 2 ani”.

18. La **pct.32**, pentru respectarea uzanțelor normative, partea dispozitivă se va reda astfel:

„32. După alineatul (2) al articolului 128 se introduce un nou alineat, **alin.(2¹)**, cu următorul cuprins:”.

Referitor la textul preconizat pentru **art.128 alin.(2¹)**, deoarece și ruda este tot o persoană, pentru o corectă exprimare, termenul „ruda” se va elimina.

Totodată, pentru o exprimare juridică adecvată, în acord cu dispozițiile Codului civil, sintagma „sau are în tutelă un copil” se va înlocui prin sintagma „sau a fost desemnat ori numit tutorele unui copil”.

19. La **pct.33**, din același considerent, partea dispozitivă va debuta sub forma:

„33. **Alineatele (3)-(5)** ale ...”.

20. La **pct.40**, din considerente de ordin redacțional, conjuncția „și” din expresia „și sintagma” se va înlocui cu virgulă.

Totodată, semnalăm că în actul de bază se regăsesc și expresiile „*organisme private*”/„*organismele private*” sau „*organisme private acreditate*”; este de analizat dacă nu se impune și modificarea acestora.

21. La **art.II lit.a)**, în acord cu uzanțele normative, sintagma „secretarului de stat al” se va elimina, după expresia „Monitorul Oficial” se va insera sintagma „**al României**”, iar sintagma „05 aprilie 2006” se va reda sub forma „**5 aprilie 2006**”; reiterăm aceste observații pentru toate celelalte situații similare din proiect.

22. La actualul **art.V alin.(1)**, pentru respectarea stilului normativ, propunem ca textul să debuteze, astfel: „Începând cu **data de 1** ianuarie 2021...”.

Totodată, pentru precizia trimiterii, expresia „art.123” trebuie înlocuită cu sintagma „art.123 din Legea nr.272/2004, cu modificările și completările ulterioare”.

Observația este valabilă și pentru **alin.(1) și (2)** ale actualului **art.VI**.

La **alin.(3)**, prin care sunt stabiliți agenții constatatori ai contravenției, precizăm că dispoziția ar trebui să aibă în vedere „persoanele împuternicite din cadrul Ministerului Muncii și Justiției Sociale”, întrucât, conform art.15 alin.(1) din Ordonanța Guvernului

nr.2/2001 agenți constatatori pot fi persoanele anume prevăzute în actul normativ, și nu anumite instituții ori autorități.

23. La actualul **art.VI alin.(5)**, sugerăm eliminarea sintagmei redundante „*reprezentant al Guvernului pe plan local*”.

24. Menționăm că proiectul nu cuprinde dispoziția necesară de completare, în ceea ce privește contravențiile prevăzute la actualele art.V alin.(2) și art.VI alin.(2), cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.2/2001. Se impune, de aceea, introducerea, după actualul art.VI, a unui nou articol, cu următorul cuprins:

„Art.... - Contravențiilor prevăzute la art.... alin.(2) și art... alin.(2) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.”

25. La actualul **art.VII alin.(1)**, deoarece articolele invocate în textul propus fac parte din actul de bază, iar art.VII nu este un text modificator, ci de sine-stătător, sintagma „art. 142 alin. (1) lit. 1¹ intră în vigoare în termen de 30 de zile” se va reda sub forma „art. 142 alin. (1) lit. 1¹) **din Legea privind protecția și promovarea drepturilor copilului nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, intră în vigoare la 30 de zile**”.

Reiterăm această observație și pentru cazul similar de la **alin.(2)** al aceluiași articol, unde sintagma „art.129 alin.(7¹) intră în vigoare la 01 ianuarie 2020, iar cele ale art. 64 alin. (2) intră în vigoare” se va reda sub forma „art. 129 alin. (7¹) **din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum au fost modificate și completate prin prezenta lege, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2020, iar cele ale art. 64 alin. (2) din aceeași lege, astfel cum a fost modificat prin prezenta lege, intră în vigoare**”.

De asemenea, întrucât toate normele referitoare la contravenții trebuie să intre în vigoare în același moment, este necesar ca art.VII să conțină și un alineat referitor la intrarea în vigoare a pct.37 - 39 ale art.I.

26. La actualul **art.VIII**, pentru evitarea repetiției, propunem eliminarea sintagmei „în Monitorul Oficial al României, Partea I”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.485/14.06.2019